

Vergaderjaar 2025–2026

28 807

Vogelpest (Aviaire influenza)

29 683

Dierziektebeleid

Nr. 309

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSEL-
ZEKERHEID EN NATUUR**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 oktober 2025

Door middel van deze brief informeer ik uw Kamer over de laatste ontwikkelingen in de vogelgriepsituatie. Ik ga in op de laatste risicobeoordeling van de Deskundigengroep Dierziekten en het instellen van een landelijke ophok- en afschermplicht voor pluimvee en een tentoonstellingsverbod. Daarnaast ga ik in op de vastgestelde aanwezigheid van westnijlvirus (WNV) bij een paard in Nederland en de verdere verspreiding van lumpy skin disease (LSD) in Europa.

Landelijke ophok- en afschermplicht vanwege vogelgriep

Op 6 oktober jl. is hoogpathogene vogelgriep (HPAI) vastgesteld op een vleeskuikenvermeerderingsbedrijf in Gasselternijveenschemond in Drenthe. Dit was de eerste uitbraak met vogelgriep op een commercieel pluimveebedrijf sinds 19 maart 2025. Op 13 oktober is de Deskundigengroep Dierziekten bij elkaar geweest om een nieuwe risicobeoordeling te geven. Mede op basis van deze risicobeoordeling heb ik besloten tot het instellen van een landelijke ophok- en afschermplicht en het intrekken van de huidige uitzonderingen voor tentoonstellingen van risicovogels.

Risicobeoordeling Deskundigengroep Dierziekten

De Deskundigengroep Dierziekten heeft op 13 oktober de situatie rondom vogelgriep beoordeeld op basis van de recente uitbraak in Gasselternijveenschemond, de beschikbare informatie over uitbraken in andere lidstaten van de Europese Unie en de situatie bij wilde vogels. Zij schatten de kans op besmetting van een pluimveebedrijf in heel Nederland als matig met een grote mate van onzekerheid. De recente uitbraak in Gasselternijveenschemond en de uitbraken in de landen om ons heen hebben er toe geleid dat het risico hoger is ingeschat. Het door hen ingeschatte risico was op 17 september nog laag tot matig. Het verslag van de Deskundigengroep Dierziekten is bij deze brief gevoegd.

Mede op basis van de recente uitbraak in Gasselternijveenschemond, uitbraken in de landen om ons heen en de nieuwe risicobeoordeling van de Deskundigengroep Dierziekten heb ik besloten om een landelijke ophokplicht voor alle commerciële pluimveebedrijven in te stellen. Daarnaast wordt een landelijke afschermplicht voor houders van risicovogels (hoenderachtigen, watervogels of loopvogels) ingesteld. Deze landelijke maatregel heeft als doel om de kans op besmetting van gehouden vogels te verkleinen, omdat hiermee de mate van contact tussen buitengehouden vogels en wilde vogels wordt verkleind. Ik realiseer mij dat dit een zware maatregel is voor houders van pluimvee met buitenuitloop en hobbyhouders maar ik acht de maatregel noodzakelijk om de kans op uitbraken zo klein mogelijk te maken.

Ook worden de versoepelingen van het tentoonstellingsverbod van risicovogels ingetrokken. De kans op een besmetting tijdens een tentoonstelling is erg klein, maar de gevolgen zijn groot. Op tentoonstellingen komen houders met hun vogels van veel verschillende locaties bij elkaar. Indien er een besmetting is op een tentoonstelling, moeten alle dieren die op die tentoonstelling aanwezig waren worden getraceerd en onderzocht door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Ik heb beide besluiten ambtelijk afgestemd met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Gezien de epidemiologische situatie zal ik regelmatig de Deskundigengroep Dierziekten om een risicobeoordeling vragen. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn rondom vogelgriep, zal ik uw Kamer daarvan op de hoogte brengen.

Eerste geval van westnijlvirus bij een paard

Op 14 oktober is een infectie met het westnijlvirus (WNV) officieel bevestigd bij een paard in Zuid-Holland. Het is voor het eerst dat deze ziekte bij een paard is gevonden in Nederland. Sinds 2020 wordt het virus in Nederland af en toe gevonden bij vogels en muggen, toen is ook een klein aantal humane besmettingen vastgesteld¹. In België zijn ook besmette wilde vogels gevonden en in Duitsland zijn al eerder besmettingen bij paarden vastgesteld.

WNV is een zoönose. Het virus komt voor bij (trek)vogels en kan door muggen worden overgedragen aan mensen en paarden. Mensen en paarden kunnen het virus niet doorgeven en spelen geen rol in de verspreiding van het virus. De meeste paarden worden niet ziek, een deel kan neurologische klachten krijgen en een zeer klein deel kan overlijden aan de ziekte. Een beschrijving van de symptomen is te vinden via Westnijlvirus | NVWA. Westnijlvirus is een niet-bestrijdingsplichtige E-ziekte volgens de Europese diergezondheidsverordening. Er hoeven geen maatregelen te worden genomen bij een besmetting, wel bestaat er een meldplicht.

Er zijn vaccins tegen WNV beschikbaar op de Nederlandse markt. Wanneer een paardenhouder vermoedt dat een paard een WNV-besmetting heeft, dan is het advies om de eigen dierenarts te raadplegen. De dierenarts kan een test adviseren, bij een eventuele positieve uitslag zal het laboratorium de NVWA informeren in het kader van de meldplicht. Indien een dierenarts het monster heeft laten testen bij een laboratorium buiten Nederland, dan dient deze de positieve uitslag zelf door te geven aan de NVWA. De Gezondheidsdienst voor Dieren

¹ <https://www.rivm.nl/westnijlkoorts>

(Royal GD) en Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) hebben onlangs een webinar gegeven over WNV. Deze is terug te kijken via Westnijlvirus en paarden, de actuele situatie.

Stand van zaken lumpy skin disease (LSD)

Op 2 oktober jl. heb ik de Kamer geïnformeerd over de situatie rondom de recente uitbraken van de bestrijdingsplichte ziekte lumpy skin disease (LSD) (Kamerstuk 29 683, nr. 314). LSD is een virusziekte die runderen, bizonen en buffels kan besmetten en kan worden overgedragen door vectoren, zoals: vliegen, muggen en knutten. Dieren die besmet zijn met het virus kunnen ernstig ziek worden en na enkele dagen zichtbare bulten ontwikkelen. Een verdenking met LSD is meldingsplichtig en moet zo snel mogelijk worden gemeld bij de NVWA.

Sinds mijn laatste Kamerbrief is het aantal besmettingen in Italië en Frankrijk verder opgelopen. Er zijn nu 72 besmettingen in Italië en 83 besmettingen in Frankrijk. De laatste besmetting in Frankrijk is gevonden in het departement Jura. Dit is noordelijker gelegen dan de eerdere vastgestelde uitbraken. Helaas zijn er ook besmettingen met LSD in Spanje vastgesteld; daar is het aantal opgelopen tot 9 besmettingen. Alle besmette bedrijven worden conform Europese regelgeving geruimd. Ook zijn beperkingsgebieden ingesteld.

De NVWA traceert steeds risicovolle transporten wanneer nieuwe besmettingen worden gemeld en het beperkingsgebied wordt uitgebreid. Sinds de laatste uitbraken in Frankrijk is, op basis van exportcertificering, bekend dat er de afgelopen zes weken ruim 120 runderen zijn aangevoerd uit het departement Jura, naar 6 bedrijven in Nederland. Deze 6 bedrijven zijn geblokkeerd en de runderen worden door de NVWA onderzocht. Vanuit de Spaanse regio zijn, voor zover op dit moment bekend, geen dieren naar Nederland aangevoerd. Ik verzoek opnieuw iedereen om alert te zijn op mogelijke risico's die ontstaan bij het importeren van dieren uit besmette landen, omdat de epidemiologische situatie nog telkens verandert.

De ontwikkelingen van LSD en de impact van de ziekte in de andere lidstaten vind ik zorgelijk. Het LSD-beleidsdraaiboek is gepubliceerd. Ook werk ik aan het aanleggen van een LSD-vaccinbank voor Nederland, om snel te kunnen reageren mocht de ziekte in Nederland worden aangetoond.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma